

підприємств сфери послуг та виробничих малих підприємств до взаємодії із середніми і великими підприємствами (виробнича кооперація, франчайзинг, субконтракти), а також створення сприятливих умов для виникнення і розгортання діяльності інноваційних малих підприємств.

Література

1. Бутенко А.І. Потенціал малого підприємництва в парадигмі сталого розвитку: монографія; Нац.акад. наук України, Ін-т пробл. ринку та екон.-екол. дослідж. : Інтерпрінт, 2012. — 272с.
2. «Діяльність суб'єктів господарювання» 2012 рік. Статистичний збірник, Державна служба статистики України. — К., 2013.- 840с.
3. Дрига С.Г. Мале підприємництво України: становлення, механізми управління та підтримки. Монографія. — Київ: ТОВ «ДКС центр», 2009. — 362с.
4. Ротар А.В. Особливості статистичного оцінювання інноваційної активності підприємств за європейською програмою CIS (Community Innovation Survey) / А.В. Ротар // Статистика України. — 2010. — № 1. — С. 39 — 45.
5. SME STATISTICS FOR THE UK AND REGIONS 2007. Режим доступу <http://www.dti.stats.net/smes/sme>. Режим доступу <http://www.bis.gov.uk/analysis/statistics>

УДК 330.34:553.31

Соломаха В. М., к.т.н.,
доцент кафедри менеджменту
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана
Solomaha_V@ukr.net

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМКИ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ГІРНИЧО-МЕТАЛУРГІЙНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

АНОТАЦІЯ. Висвітлені та проаналізовані сучасні проблеми функціонування гірничо-металургійного комплексу України за умов невизначеності ринку металопродукції; надано узагальнену класифікацію напрямків стратегії і тактики управління розвитком підприємств гірничо-металургійного комплексу України.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: металургія, гірничо-металургійний комплекс, економічний потенціал, розвиток металургійної галузі.

АННОТАЦИЯ. Освещены и проанализированы современные проблемы функционирования горно-металлургического комплекса Украины в условиях неопределенности рынка металлопродукции; дана общая классификация направлений стратегии и тактики управления развитием горно-металлургического комплекса Украины.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: металлургия, горно-металлургический комплекс, экономический потенциал, развитие металлургической отрасли.

ABSTRACT. Deals with analyzing of the current problems in the functioning of mining and metallurgical complex of Ukraine under conditions of uncertainty of the steel market. Generalized classification of areas of strategy and tactics of the mining and metallurgical complex is provided of Ukraine.

KEYWORDS: metallurgy, mining and metallurgical industry, economic potential, the development of metallurgy.

На сучасному етапі розвитку ринкових відносин в Україні реформування економіки супроводжується рядом дестабілізуючих явищ, у тому числі, і в гірничо-металургійному комплексі (ГМК): спадом ефективності виробництва, зниженням конкурентоспроможності продукції, експортного потенціалу галузі, кризою платоспроможності тощо. Из-за браку інвестиційного капіталу не можуть поповнюватись і підтримуватись на належному рівні основні фонди промислових підприємств. Тому нагальною є проблема розробки і впровадження інноваційних технологій, але інноваційну діяльність підприємств обмежують: відсутність фінансування; великі витрати; високі кредитні ставки; труднощі із сировиною і матеріалами; недосконалість законодавства; високий економічний ризик; відсутність попиту на продукцію; обмеженість інформації про ринки збуту. При цьому зменшення виробничих потужностей підприємств ГМК призвело до різкого (у 2,1 –2,9 разів) зниження обсягів виробництва.

Крім того, особливістю гірничо-збагачувального комбінату (ГЗК) є технологічна відособленість, замкнутість технологічної системи, що характеризує таку сукупність і формування технологічних процесів, при якій зупинка чи дезорганізація окремих ланок виробництва призводить до зупинки функціонування всього підприємства. При цьому техніко-економічні показники попереднього технологічного підрозділу обумовлюють їх кількісне та якісне визначення для наступного. Регіональний аспект функціонування комбінату передбачає орієнтацію на сировинну базу,

природні та трудові ресурси з урахуванням впливу виробництва на довкілля.

В таких умовах виживання промислових підприємств може бути забезпечено удосконаленням технічних, економічних, ергономічних та маркетингових показників їх продукції, що, в значній мірі, обумовлено вдосконаленням системи управління розвитком ГМК. Для вирішення вказаних проблем галузі потрібні кардинальні заходи. Загальна стратегія управління повинна бути спрямована на підтримання експортного потенціалу ГМК з метою забезпечення валютних надходжень в Україну, підвищення конкурентоспроможності продукції шляхом зменшення її собівартості, проведення реструктуризації підприємств та оновлення виробничих засобів. Реструктуризація ГМК передбачає ліквідацію збиткових підприємств, розширення номенклатури товарної продукції, застосування принципово нових, високопродуктивних, енергозберігаючих та екологічно чистих технологій.

З нарощуванням динамізму економічних і соціальних процесів, що відбуваються у суспільстві, швидкими змінами кон'юнктури на внутрішньому і зовнішньому ринках залізорудної продукції, дедалі більше зростає роль стратегічного планування. Стратегія підприємств ГМК в умовах ринкових перетворень — це сукупність її головних цілей і основних способів щодо їх досягнення, а саме — забезпечення подальшого розвитку виробничо-комерційної діяльності. Це можливо в результаті підвищення ефективності виробництва на основі гнучкості та адаптивності підприємств до потреб ринку продукції за рахунок переорієнтації виробничої системи без корінних змін матеріально-технічної бази.

Успіх сучасного підприємства залежить від того, наскільки будуть взаємопов'язані між собою три складові стратегії: 1) ціннісна, що дає уявлення про те, яку користь отримає споживач продукції підприємства; 2) комерційна, яка відображає можливість заробляти гроші на своїй ціннісній пропозиції, рівень прибутку підприємства; 3) партнерська, що характеризує підходи до мотивації персоналу підприємства, або тих структур, що співпрацюють з ним, втілюючи цю стратегію в життя. Стратегія буде життєздатною, якщо всі три складові будуть ідеально сполучатися і створювати саме систему управління, орієнтовану на стійке функціонування, інноваційний розвиток, яка забезпечує стратегічну конкурентоспроможність сучасних металургійних підприємств.

Стратегічна конкурентоспроможність підприємств ГМК може бути досягнута, в основному, за рахунок науково-технічних і управлінських інновацій. Здатність підприємства генерувати інновації, диверсифікувати свою діяльність, успішно конкурувати на ринку та розвиватися, в значній мірі, визначається якістю існуючої системи управління. В сучасних високодинамічних умовах вдосконалення системи управління і її адаптацію до мінливих конкурентних умов необхідно проводити постійно, швидко і на якісно новому рівні. Ефективна система управління сучасним виробничим підприємством передбачає вдосконалення та актуалізацію усіх основних її функцій: планування, організацію, мотивацію і контроль.

Головним напрямком розвитку сучасного планування являється формування на кожному підприємстві комплексної системи планування, яка передбачає послідовну і взаємопов'язану розробку та реалізацію стратегічних, тактичних і оперативних планів. Головна відмінність стратегічного планування підприємств ГМК від довготермінового — це його варіантність, розробка варіантів генеральних ліній комплексної концепції диверсифікованого розвитку сировинної бази і гірничо-металургійних підприємств. Для системного втілення такого підходу доцільно формувати ієрархічну систему взаємопов'язаних цільових орієнтирів і ключових показників, яка забезпечує послідовну декомпозицію генеральної цілі підприємства в просторі (за рівнями управління та підрозділами) і в часі (від перспективних до оперативних планів). В процесі такого планування можливе використання стохастичного програмування, що сприяє оптимізації планів в мінливому середовищі.

Сучасним напрямком в області організації є використання процесного управління на основі моделювання, реінжинірингу і оптимізації бізнес-процесів. Такий підхід забезпечує безпосередню орієнтацію на зовнішніх і внутрішніх користувачів результатів і являється дієвим способом підвищення конкурентоспроможності підприємств. Для оптимізації бізнес-процесів доцільно використовувати сітьове планування або імітаційне моделювання.

У умовах стрімкого зростання інформаційних потоків, неможливо розробляти управлінські рішення, базуючись на традиційних технологіях управління. Тому важливим є створення і втілення електронних систем управління, що комплексно охоплюють процес підготовки, прийняття і реалізації управлінських рішень, які фіксуються в документах різних видів, а також

управлінський облік, адекватний особливостям підприємства. Основними перевагами електронних систем управління являються висока якість і підвищена швидкість підготовки документів.

УДК 339.137.2

Юринець З. В., к.е.н.
доцент кафедри менеджменту
Львівський національний університет імені Івана Франка
zorynka_yur@mail.ru

ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНЯ ІННОВАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ КОМПОНЕНТИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ

АНОТАЦІЯ. Проведено аналіз головних методик та результатів оцінки конкурентоспроможності національних економік крізь призму впровадження інновацій, моніторинг ситуацій, оцінювання інноваційної діяльності вітчизняних підприємств та порівняння рівня конкурентоспроможності економіки України у розрізі міжнародних рейтингів.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: конкурентоспроможність національної економіки, інноваційна діяльність, рівень конкурентоспроможності, міжнародні рейтинги.

АННОТАЦИЯ. Проведен анализ главных методик и результатов оценки конкурентоспособности национальных экономик сквозь призму внедрения инноваций. Проведен мониторинг ситуаций, оценки инновационной деятельности отечественных предприятий и сравнения уровня конкурентоспособности экономики Украины в разрезе международных рейтингов.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: конкурентоспособность национальной экономики, инновационная деятельность, уровень конкурентоспособности, международные рейтинги.

ABSTRACT. The analysis of the main methodologies and results of estimation of the competitiveness of national economies through the development of innovative activity is conducted. Monitoring the situation, evaluation of innovation activities of domestic enterprises and comparing the level of competitiveness of Ukraine's economy in the context of international ratings is conducted.

KEYWORDS: competitiveness of the national economy, innovative activity, level of competitiveness, international ratings.